

**Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка**

СХВАЛЕНО

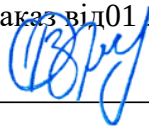
Протокол засідання кафедри
менеджменту та освітніх технологій
від 29 червня 2026 року №5

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради
Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
Протокол засідання Вченої ради
ХОППО ім. А. Назаренка від 30 червня 2026 року № 2

Ректор Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
Наказ від 01 липня 2026 № 214/но

 В.ОЧЕРЕТЯНКО

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації директорів та консультантів
центрів професійного розвитку педагогічних працівників**

**«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДТРИМКИ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ»**

Розробник: Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (*Гуменюк Віра Василівна*, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та освітніх технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка; *Бирко Надія Михайлівна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка).

Розроблено на основі типової програми:

Типова програма підвищення кваліфікації директорів та педагогічних працівників центрів професійного розвитку педагогічних працівників «Діяльність центрів професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реформування системи освіти» (наказ МОН від 25.06.2024 №913).

Напрямок підвищення кваліфікації: удосконалення компетентностей директорів та педагогічних працівників центрів, що є необхідними для реалізації основних завдань центру професійного розвитку педагогічних працівників.

Термін дії програми: з 01.01.2027 до 31.12.2031 року.

Рецензенти:

Сергій БІЛОШИЦЬКИЙ, доктор політичних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та освітніх технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка.

Олександра ПАСТЕРНАК, старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка.

© Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка, 2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми обумовлена необхідністю удосконалити професійні компетентності директорів та консультантів Центрів професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до концептуальних засад Нової української школи, стратегій реформування освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок та кращих практик в освітній галузі, європейського вектору розвитку освіти України.

Програма підвищення кваліфікації, розроблена згідно з Типовою програмою підвищення кваліфікації директорів та педагогічних працівників центрів професійного розвитку «Діяльність центрів професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реформування системи освіти» від 25.06.2024р. №913, сприятиме формуванню та розвитку необхідних для ефективного виконання основних професійних функцій працівників центрів професійного розвитку педагогічних працівників в умовах війни та післявоєнного відновлення, психологічної підтримки, сприяння професійному розвитку педагогічних працівників та їх консультування в надолужуванні освітніх втрат.

Зміст Програми розроблено відповідно до державної політики щодо реформування освіти, а також з урахуванням вимог законів «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійний розвиток працівників», постанов Кабінету Міністрів України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» від 29.08.2019 року, «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників» від 29.07.2020 №672, професійних стандартів та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність центрів.

Цільова група: директори та консультанти центрів професійного розвитку педагогічних працівників.

Обсяг (тривалість): 72 години (2,4 кредити ЄКТС).

Особливості реалізації програми: зміст програми об'єднано у три навчальні модулі. Реалізація програми ґрунтується на поєднанні теоретичних занять та практико-орієнтованих форм роботи. Тривалість програми - 2 тижні. Для успішної реалізації практичного компоненту програми слухачам рекомендується приєднуватись до онлайн-занять з персонального комп'ютера або ноутбука.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна, дистанційна, змішана).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток та вдосконалення професійних компетентностей директорів і консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників для ефективної діяльності відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти, особливостей соціально-економічного розвитку територій у процесі децентралізації влади в Україні.

Завдання підвищення кваліфікації:

- поглибити і розширити знання щодо нормативно-правового забезпечення діяльності центрів та організації партнерської взаємодії;

- поглибити і розширити знання щодо особливостей моделювання стратегії діяльності центру;
- актуалізувати та поглибити знання щодо сприяння професійного розвитку педагогічних працівників, їх психологічної підтримки та консультування;
- удосконалити вміння, спрямовані на координацію діяльності професійних спільнот педагогічних працівників;
- поглибити і розширити знання щодо організації проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників, атестації, сертифікації, супервізії, наставництва і педагогічної інтернатури згідно з вимогами професійних і освітніх стандартів;
- ознайомити з особливостями узагальнення та поширення інформації з питань професійного розвитку педагогічних працівників;
- поглибити і розширити знання з питань надання психологічних послуг учасникам освітнього процесу в умовах війни та кризового стану;
- поглибити знання про особливості розвитку дітей з особливими освітніми потребами та особливості їх навчання й виховання в умовах інклюзивного освітнього середовища;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей та мотивацію до професійного самовдосконалення.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Підвищення кваліфікації передбачає удосконалення раніше набутих та набуття нових компетентностей, що є спільними для кожної цільової групи, а саме: нормативно-правова, лідерська, емоційно-етична, компетентність педагогічного, соціального, мережевого партнерства, здатність до навчання впродовж життя, інформаційно-цифрова компетентність.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання й розуміння:

- основних завдань ЦПР в контексті освітньої реформи;
- особливостей організації освітнього процесу за різними формами здобуття освіти, у тому числі з використанням технологій дистанційного навчання;
- впровадження компетентнісного, системного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, інклюзивного, акмеологічного підходів до навчання здобувачів освіти і нових освітніх технологій;
- особливостей організації сучасного безпечного розвивального інклюзивного середовища на засадах універсального дизайну та розумного пристосування;
- ролі цифрових ресурсів у житті суспільства, зокрема освіти;
- шляхів використання ІІТ для професійної взаємодії, створення та використання в освітньому процесі цифрових ресурсів, здійснення оцінювання;
- актуальності питання розвитку інклюзивної компетентності керівника та педагогічного працівника ЗЗСО в сучасних умовах воєнного стану в країні;

- складових готовності керівника ЗЗСО до роботи в інклюзивному закладі освіти, педагогічного працівника до роботи в класі з дітьми з особливими освітніми потребами;

Уміння:

- визначати і враховувати запити й очікування керівників і педагогічних працівників щодо їхнього професійного розвитку працівниками ЦПР;

- здійснювати психологічну підтримку та консультування керівників закладів освіти і педагогічних працівників;

- застосовувати різні стилі взаємодії, методики усвідомленого и емпатійного слухання та ефективної комунікації у спілкуванні з педагогічними працівниками залежно від ситуації для досягнення поставлених цілей;

- добирати доцільні методи взаємодії з педагогічними працівниками, що враховують їхні індивідуальні особливості й потреби, використовуючи різні ресурси і засоби;

- вивчати потреби педагогічних працівників закладів освіти щодо вдосконалення професійної компетентності;

- узагальнювати та поширювати інформацію з питань нормативно-правових, організаційних, психологічних та аналітико-прогностичних засад професійного розвитку педагогічних працівників;

- координувати діяльність професійних спільнот педагогічних працівників із реалізації завдань сучасної української освіти;

- формувати та оприлюднювати на власному веб-сайті бази даних програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників, інші джерела інформації (веб-ресурси), необхідні для професійного розвитку педагогічних працівників, реалізації Державних стандартів освіти; вести е-документообіг згідно з сучасними вимогами;

- забезпечувати надання психологічної підтримки педагогічним працівникам в умовах війни та післявоєнного періоду;

- організовувати методичні заходи та проводити консультування педагогічних працівників, зокрема з питань: планування та визначення траєкторії їх професійного розвитку; об'єктивного оцінювання діяльності педагогів;

- сприяти розвитку вмінь здійснювати рефлексію педагогічної діяльності, критично оцінювати процес професійного становлення, самостійно керувати професійним розвитком;

- аналізувати результати анкетувань, опитувань педагогічних працівників із метою визначення їхніх потреб у професійному розвитку;

- відбирати, структурувати, узагальнювати та поширювати інформацію з питань професійного розвитку педагогічних працівників;

- консультувати педагогічних працівників про діяльність професійних спільнот;

- дотримуватися вимог щодо захисту персональних даних та охорони прав інтелектуальної власності;

- володіти та використовувати інформаційно-комунікативні та цифрові технології в освітньому та управлінському процесах;
- забезпечувати розвиток та формування інклюзивної компетентності, відповідно до критеріїв;
- обирати правильні стратегії роботи в системі інклюзивної освіти;
- консультувати педагогічних працівників щодо організації безбар'єрного, доступного, безпечного, комфортного інклюзивного освітнього середовища;
- здатність забезпечувати рівні права та можливості для всіх здобувачів освіти, забезпечення суспільної безбар'єрності та організації відповідних заходів в практичній діяльності, усвідомлення освітньої безбар'єрності в практичній діяльності;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері;
- усвідомлення цінності багатоманітності та врахування і задоволення потреб кожного здобувача освітнього процесу;
- мотивація до впровадження та використання в практичній діяльності ефективних технологій інклюзивного навчання;
- відповідальності за створення безпечного освітнього середовища;
- позитивного сприйняття різноманітності;
- готовності підтримувати успіх і мотивацію педагогічних працівників та здобувачів освіти ;
- професійної відповідальності за об'єктивність оцінювання.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Оцінювання результатів навчання здійснюється з метою визначення рівня сформованості професійних компетентностей та досягнення очікуваних результатів навчання.

Максимальна кількість балів — **100 балів**.

Компонент оцінювання	Максимальна кількість балів
Виконання практичних завдань упродовж навчання	40
Педагогічна практика та участь у професійних обговореннях	20
Підсумкова конференція	20
Підсумкове тестування	20
Разом	100

Для успішного завершення навчання та отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації слухач повинен набрати не менше **60 балів**

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво.

Вартість: безоплатно відповідно до регіонального замовлення слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних, керівних працівників і працівників науково-методичних об'єднань Хмельницької області на 2027 рік.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено розвиток загальних та професійних компетентностей, що є необхідними для реалізації основних завдань центру професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до вимог Типової програми підвищення кваліфікації директорів та педагогічних працівників центрів професійного розвитку педагогічних працівників «Діяльність центрів професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реформування системи освіти» (наказ МОН від 25.06.2024 №913).

Особливістю програми є практична спрямованість навчання, що реалізується через поєднання активних студій (тренінгів, кейс-методів, моделювання управлінських рішень, ситуацій, інше).

Підсумкові заходи включають виконання поточних практичних завдань у цифровій платформі Google Classroom, презентацію власного досвіду під час онлайн-конференції у Google Meet та фінальне комп'ютерне тестування.

Зміст програми складається з трьох модулів та 23 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 72 год, з них: 22 год – лекційні заняття, 38 год – практична робота, 4 год – педагогічна практика, 4 год – контрольні заходи, 4 год – підсумкова сесія.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ЦЕНТРИ В ЦЕНТРІ ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ ТА СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ					
Тема 1.1. Центр в умовах реформування освітньої галузі: створення і забезпечення діяльності центру. Стратегія розвитку ЦПРПП	2				2
Тема 1.2. Нормативно-правове забезпечення функціонування освіти в умовах системних змін	2				2

Тема 1.3. Ресурсно-орієнтований підхід до професійного розвитку педагогів. Професійні стандарти керівних та педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти як інструмент об'єктивного оцінювання та вдосконалення педагогічної компетентності	1	1			2
Тема 1.4 Освітній процес у сучасному закладі освіти: наукові підходи до формування ключових компетентностей здобувачів освіти	1	1			2
Тема 1.5. Розвиток м'яких навичок (soft skills) як безперервний процес удосконалення надпрофесійних якостей		2			2
Тема 1.6. Основні засади аналізу якості педагогічної діяльності. Аналіз та інструментарій оцінювання навчальних занять	2	2			4
Тема 1.7. Дослідження та апробація актуальних педагогічних проблем шляхом дослідно-експериментальної роботи. Науково-методичний супровід пошуково-дослідницької діяльності педагогів та здобувачів освіти		2			2
Тема 1.8. Мотиваційний менеджмент, шляхи та засоби розвитку мотивації педагогів і здобувачів освіти	2				2
Разом за 1 модулем	10	8			18
МОДУЛЬ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ					
Тема 2.1. Соціально-психологічні аспекти розвитку та функціонування особистості в освітньому колективі. Роль менеджменту та психологічної служби ЗО у гармонізації соціально-психологічного клімату в педагогічних колективах і групах здобувачів освіти	2	2			4
Тема 2.2. Розвиток емоційного інтелекту суб'єктів освітнього процесу як пріоритетний напрям		2			2

діяльності сучасного ЗО: нормативні аспекти, діагностика, організаційні заходи та розвивальні техніки					
Тема 2.3. Розвиток інклюзивної компетентності керівника /педагогічного працівника закладу освіти		2			2
Тема 2.4. Деонтологія інклюзивного навчання як основа професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти	2				2
Тема 2.5. Універсальний дизайн в освіті	1	1			2
Тема 2.6. Безпечне освітнє середовище. Безпека учасників освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій. Забезпечення виконання в закладі освіти завдань з охорони праці та організації цивільного захисту	2	2			4
Тема 2.7. Інфомедійна компетентність педагога. Медіаактивність та медіапростір ЦПРПП		2			2
Тема 2.8. Кібербезпека в освітній установі. Безпека роботи з інтернетом		2			2
Тема 2.9. Психологічні інструменти та практики збереження психічного здоров'я педагогів в умовах сучасних викликів	1	1			2
Разом за 2 модулем	8	14			22
МОДУЛЬ 3. КОНСУЛЬТАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ФАХІВЦІВ ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ					
Тема 3.1. Консультування керівних та педагогічних кадрів з питань державного нагляду (контролю) у галузі освіти та підготовки закладу освіти до інституційного аудиту	2				2
Тема 3.2. Консультування педагогічних працівників щодо планування індивідуальної траєкторії їхнього професійного розвитку		2			2
Тема 3.3. Консультування з питань розбудови ВСЗЯО в ЗО, самооцінювання освітніх та		2			2

управлінських процесів. Методи збору інформації, дослідницькі інструменти та порядок проведення самооцінювання					
Тема 3.4. Консультування з питань застосування соціологічних процедур як складової формування ефективної ВСЗЯО в ЗО	1	1			2
Тема 3.5. Консультування з питань організації внутрішнього моніторингу якості освіти як складової ВСЗЯО в ЗО	1	1			2
Тема 3.6. Інформаційно-цифрові компетентності					8
Тема 3.6.1. Методика створення та використання цифрових освітніх ресурсів для організації консультативної роботи в ЦПРПП		4			4
Тема 3.6.2. ІІІ-компетентність керівника/консультанта ЦПРПП як невід'ємна складова цифрової компетентності		2			2
Тема 3.6.3. Цифрове інформаційно-освітнє середовище - ресурс професійного розвитку педагогічних працівників		2			2
Педагогічна практика		4			4
Разом за 3 модулем	4	18			22
Підсумкові заходи					10
Формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника		2			2
Контроль знань (<i>тестування, підсумкова робота тощо</i>)				4	4
Підсумкова сесія (конференція) з обміну досвідом				4	4
Усього	22	42		8	72

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ЦЕНТРИ В ЦЕНТРІ ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ ТА СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Тема 1.1. Центр в умовах реформування освітньої галузі: створення і забезпечення діяльності центру. Стратегія розвитку ЦПРПП

Роль центрів у реалізації реформи НУШ. Огляд законодавства, що регулює діяльність центрів. Мета, завдання і функції центру. Управління центром, кадрове та матеріально-технічне забезпечення, фінансування. Набуття автономії центрів.

Виклики та переваги становлення центру (оновлення значення, змісту, технологій роботи з педагогічними кадрами щодо їх професійного розвитку). Статус працівників, штатний розпис, оплата праці, посадові інструкції працівників центру. Стратегія розвитку центру, її структура. Етапи розроблення стратегії: планування, створення робочої групи, аналіз, розроблення стратегії, обговорення із засновником, затвердження. Шляхи реалізації стратегії. Практичні поради щодо розроблення стратегії розвитку центру. Стратегічні напрями розвитку центру.

Тема 1.2. Нормативно-правове забезпечення функціонування освіти в умовах системних змін

Законодавчі акти реформи дошкільної освіти: цілі, завдання та пріоритетні напрями. Державний стандарт дошкільної освіти та його основні засади. Цінності, принципи дошкільної освіти, вимоги до організації освітнього процесу та компетентностей, якими має оволодіти дитина до початку навчання у школі. Забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою. Консультативний супровід педагогічних працівників закладів дошкільної освіти в умовах війни та післявоєнний період. Особливості реформування початкової та базової середньої освіти: філософія НУШ. Державні стандарти загальної середньої освіти як основні документи, що визначають вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів загальної середньої освіти відповідного рівня. Автономія закладів освіти. Підходи до оцінювання в НУШ. Реалізація Держстандарту на адаптаційному та базовому предметному циклах базової середньої освіти, модельні та навчальні програми, види і форми оцінювання. Профільна середня освіта: основні положення Державного стандарту профільної освіти; власні моделі профілізації та індивідуальні освітні траєкторії для здобувачів освіти. Консультування з питання розроблення документів закладу: стратегія закладу освіти, освітня програма закладу освіти, річний навчальний план закладу освіти, навчальні програми, що розроблені на основі модельних програм. Особливості організації освітнього процесу за різними формами здобуття освіти.

Тема 1.3. Ресурсно-орієнтований підхід до професійного розвитку педагогів. Професійні стандарти керівних та педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти як інструмент об'єктивного оцінювання та вдосконалення педагогічної компетентності

Професійні стандарти вихователя, вчителя, керівника закладу освіти як інструмент планування індивідуальної траєкторії для безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Огляд змісту професійних стандартів «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти»; структура, зміст, компетентності, комунікація, відповідальність і автономія. Супровід педагогів на шляху реалізації професійних стандартів. Атестація як комплексне оцінювання результатів професійної діяльності.

Ключові моменти Положення про атестацію педагогічних працівників, орієнтир на зростання професійної майстерності педагогів та розвиток освіти в цілому. Сертифікація як зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника.

Тема 1.4 Освітній процес у сучасному закладі освіти: наукові підходи до формування ключових компетентностей здобувачів освіти

Особливості організації освітнього процесу в умовах компетенізації освіти. Компетентність як нова одиниця виміру освіченості людини. Ключові компетенції для навчання протягом усього життя, ознаки ключових компетенцій. Ключові компетенції НУШ. Наукові підходи до формування ключових компетентностей: системний, діяльнісний, компетентнісний, гуманістичний, акмеологічний, індивідуальний/особистісно-орієнтований, технологічний, диференційований, інтегрований, проектний, культурологічний; методи, прийоми, методики практичного їх використання в освітньому процесі. Комплексне використання наукових підходів для досягнення освітніх цілей і завдань.

Тема 1.5. Розвиток м'яких навичок (soft skills) як безперервний процес удосконалення надпрофесійних якостей

М'які навички (soft skills) як складова професійної компетентності консультанта та керівника центру професійного розвитку педагогічних працівників. Роль надпрофесійних компетентностей у здійсненні консультативної, фасилітаційної, інформаційно-методичної та організаційної діяльності. Співвідношення професійних (hard skills) і надпрофесійних (soft skills) компетентностей в умовах цифрової трансформації освіти та поширення технологій штучного інтелекту. Критичне мислення, креативність, комунікація, емоційний інтелект, активне слухання, командна взаємодія, фасилітація групових процесів, тайм-менеджмент і самоменеджмент як інструменти ефективної професійної діяльності. Професійна гнучкість, адаптивність, стресостійкість та здатність до безперервного навчання в умовах змін. Роль працівників ЦПРПП у розвитку культури професійної взаємодії, партнерства, підтримки професійних спільнот педагогів та формуванні мотивації до безперервного професійного розвитку.

Тема 1.6. Основні засади аналізу якості педагогічної діяльності. Аналіз та інструментарій оцінювання навчальних занять

Система оцінювання педагогічної діяльності: методика; інструментарій; методи збору інформації, що використовується для оцінювання. Планування та прогнозування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх технологій, форм організації освітнього процесу та підходів до оцінювання навчальних досягнень. Формування та реалізація індивідуальних освітніх траєкторій розвитку учнів. Безперервний професійний розвиток педагогів, вдосконалення їх soft skills. Критерії оцінювання діяльності педагогічних працівників відповідно до

професійних стандартів. Визначення процедури оцінювання педагогічної діяльності, механізми та шляхи оцінювання. Створення умов для індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників. Забезпечення умов для функціонування професійних спільнот у закладах освіти, ефективної підтримки професійної діяльності новопризначених учителів наставниками. Інноваційна діяльність педпрацівників, участь в освітніх проєктах, експертна діяльність педагога. Реалізація педагогіки партнерства. Проведення педагогічної діяльності на засадах академічної доброчесності. Вимоги, критерії, індикатори та інструментарій оцінювання навчальних занять. Форма спостереження за навчальним заняттям.

Тема 1.7. Дослідження та апробація актуальних педагогічних проблем шляхом дослідно-експериментальної роботи. Науково-методичний супровід пошуково-дослідницької діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти

Нормативно-правовий статус наукової діяльності в ЗЗСО. Зв'язок шкільної науки з питаннями підвищення педагогічної кваліфікації, проходження атестації, участі в конкурсах, формуванням іміджу ЗЗСО та учасників освітнього процесу. Зв'язок науково-дослідницької діяльності педагогів з формуванням ВСЗЯО та проходженням школою інституційного аудиту. Наукова діяльність як предмет самооцінювання та моніторингу якості освіти. Формування портфоліо наукових досягнень закладу освіти, педагогічного працівника та здобувача освіти: мета, функції, технологія ведення. Шляхи залучення партнерів для проведення наукових заходів. Співпраця ЗЗСО з науковими установами, закладами вищої освіти, стейкхолдерами, громадським сектором. Міжнародна проєктна наукова діяльність. Організація наукових заходів (конференції, семінари, хакатони, TEDx-формати, STEM-фестивалі, наукові пікніки тощо): задум, концепція, ресурси, реалізація. Наукова робота (реферат, стаття, тези, доповідь тощо) як особливий вид творчої діяльності: кваліфікаційні вимоги та методичні рекомендації.

Тема 1.8. Мотиваційний менеджмент, шляхи та засоби розвитку мотивації педагогів і здобувачів освіти

Сучасні підходи до мотиваційного менеджменту як інструменту забезпечення професійного зростання педагогів та підвищення якості освітнього процесу. Сутність і складові мотивації, сучасні теорії мотивації, чинники професійної мотивації педагогічних працівників, особливості створення мотиваційного освітнього середовища. Причини і прояви професійної демотивації. Інструменти самомотивації, саморегуляції, рефлексії та розвитку професійної стійкості, спрямовані на підтримку внутрішньої мотивації до навчання впродовж життя, професійного самовдосконалення та відповідального ставлення до власного професійного розвитку. Формування ціннісного ставлення до професійної діяльності, усвідомлення особистих ресурсів і можливостей їх ефективного використання відповідно до вимог Професійного стандарту вчителя. Роль керівника й консультанта ЦПРПП у підтримці професійної активності, ініціативності та готовності педагогів до діяльності в умовах

реформування системи освіти. Фактори та чинники й шляхи підвищення навчальної мотивації учнів. Компетентнісний підхід, педагогіка партнерства, індивідуалізація навчання та створення умов для самореалізації й успішності кожного здобувача освіти.

МОДУЛЬ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Тема 2.1. Соціально-психологічні аспекти розвитку та функціонування особистості в освітньому колективі. Роль менеджменту та психологічної служби ЗО у гармонізації соціально-психологічного клімату в педагогічних колективах і групах здобувачів освіти

Соціальна психологія як галузь знань про взаємодію особистості і соціальної групи. Соціально-психологічні дослідження. Групові процеси і групова динаміка. Особливості взаємодії всередині учнівських та педагогічних колективів, а також їхній безпосередній вплив на психологічний комфорт учасників освітнього процесу. Управлінська стратегія керівництва ЗЗСО та психологічної служби щодо діагностики і корекції психологічного клімату в школі та класах. Соціометрія ДЖ. Морено та інші діагностичні методики. Методи та підходи до гармонізації соціально-психологічного клімату, які сприяють зниженню рівня конфліктності й напруги.

Тема 2.2. Розвиток емоційного інтелекту суб'єктів освітнього процесу як пріоритетний напрям діяльності сучасного ЗО: нормативні аспекти, діагностика, організаційні заходи та розвивальні техніки

Інтелект і його види. Взаємозв'язок когнітивного та емоційного інтелекту. Нормативно-правові аспекти та державні стандарти, що регламентують формування емоційної культури в ЗЗСО. Методи діагностики рівнів розвитку емоційного інтелекту у педагогів і учнів. Організаційні заходи щодо розвитку емоційного інтелекту в учасників освітнього процесу. Розвивальні техніки, вправи та психологічні інструменти для саморегуляції та підвищення емпатії.

Тема 2.3. Розвиток інклюзивної компетентності керівника /педагогічного працівника закладу освіти

Організація інклюзивного освітнього середовища як один із ключових компонентів розвитку інклюзивної компетентності педагогічного працівника закладу освіти. Складові школи, яка розвиває інклюзивне середовище: формування інклюзивної культури; якісний менеджмент і стратегічне планування; учні, яким потрібна підтримка, і учні, які готові її надати; батьки – активні партнери, учасники інклюзивного навчання; достатній, підготовлений персонал; доступна інформаційна, матеріально-технічна база та інфраструктура; фінансування, яке покриває потреби закладу освіти. Складові формування культури інклюзивності у школі. Поняття інклюзивної компетентності в наукових джерелах. Компоненти та критерії

інклюзивної компетентності педагогічного працівника закладу освіти. Розвиток інклюзивної компетентності. Інклюзивна компетентність європейського зразка.

Тема 2.4. Деонтологія інклюзивного навчання – основа професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти

Теоретико-методологічні аспекти інклюзивного навчання. Педагогічна деонтологія як наука. Основні вимоги щодо ставлення керівника закладу освіти до своєї праці в умовах інклюзивного навчання. Завдання деонтології інклюзивної освіти. Принципи взаємодії з дітьми з ООП. Структурні компоненти професійних компетентностей педагогічного працівника в інклюзивному середовищі. Принципи деонтології інклюзивної освіти. Підготовка педагогічного працівника до організації інклюзивного освітнього простору в закладах освіти. Стили сімейного виховання, які негативно впливають на особистісний розвиток здобувачів з метою подальшого їх коригування: гіпопротекція, домінуюча гіперпротекція, потураюча гіперпротекція, емоційне неприйняття, виховання в умовах підвищеної моральної відповідальності.

Тема 2.5. Універсальний дизайн в освіті

Поняття Універсального дизайну в освіті (УДО). УДО – підхід, що забезпечує філософську основу для розробки ширшого спектру навчальних продуктів та навколишнього середовища. Функції та принципи структури УДО. Переваги освітнього процесу з урахуванням принципів УДО. Приклади підходу універсальності в Законі України "Про освіту" (2017 р.). Поняття принципів універсального дизайну в освіті. Приклади реалізації 7 принципів універсального дизайну в освіті щодо організації сучасного освітнього середовища Нової української школи. Переваги освітнього процесу з урахуванням принципів УДО, приклади застосування універсального дизайну в сфері освіти. Поняття доступності та розумного пристосування. Загальні принципи і законодавча база архітектурної доступності. Правове забезпечення архітектурної доступності в Україні. Вимоги до архітектурної доступності навчальних закладів. Алгоритм проектування архітектурно-доступного закладу освіти. Доступність поза школою: прилегла територія, зона висадки учнів/пасажирів. Методика проведення аудитів доступності. Норми архітектурної доступності в навчальному закладі. Візуальна доступність.

Тема 2.6. Безпечне освітнє середовище. Безпека учасників освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій. Забезпечення виконання в закладі освіти завдань з охорони праці та організації цивільного захисту

Нормативно-правові акти щодо створення безпечного освітнього середовища закладу освіти. Сучасні підходи до створення безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану та підвищених ризиків. Аналіз питань організації цивільного захисту, охорони праці, пожежної безпеки та реагування на надзвичайні ситуації. Механізми формування культури безпеки в закладі освіти, організація профілактичної роботи щодо попередження травматизму, насильства, булінгу та

інших ризиків, що можуть впливати на фізичне й психологічне благополуччя учасників освітнього процесу. Питання взаємодії закладу освіти з органами місцевого самоврядування, службами цивільного захисту, правоохоронними органами та батьківською громадськістю для забезпечення комплексного підходу до безпеки. Аналіз інструментів моніторингу та оцінювання стану безпечного освітнього середовища, шляхи його вдосконалення відповідно до сучасних вимог законодавства та стандартів якості освіти.

Тема 2.7. Інфомедійна компетентність педагога. Медіаактивність та медіапростір ЦПРПП

Інфомедійна компетентність як невіддільна складова професійного стандарту сучасного педагога. Сутність інфомедійної компетентності, її складові (критичне мислення, пошук та оцінка інформації, створення медіаконтенту, педагогічна інтеграція). Шляхи розвитку інфомедійної компетентності педагога. Розвиток медіаактивності та медіапростору центру ПРПП. Вебсайт Центру як потужний інструмент взаємодії з освітянами. Призначення відповідальних за збір, оброблення, систематизацію та надання необхідної інформації для конкретної рубрики на сайті. Інформація для оприлюднення на вебсайті: бази даних програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників, стажування, тренінгових програм, проектних пропозицій тощо. Способи підвищення відвідуваності вебсайту. Представництво Центру в соціальних мережах: особистий профіль, сторінка, група, їхнє призначення та відмінності. Розміщення окремого контенту (вузькопрофільний, тематичний, спеціальний) у соціальних мережах. Правила поведінки та спілкування в соціальних мережах. Академічна доброчесність. Сервіси для перевірки текстової та графічної інформації на плагіат. Створення відкритого комунікаційного простору за допомогою форм онлайн-комунікації: відеоконференція, форум, чат, блог, електронна пошта.

Тема 2.8. Кібербезпека в освітній установі. Безпека роботи з інтернетом

Актуальні загрози кібербезпеці в освітньому середовищі та шляхи їх попередження. Аналіз питань захисту персональних даних, інформаційної безпеки, безпечного використання цифрових сервісів та мережевих ресурсів. Організаційні та технічні заходи щодо формування безпечного цифрового середовища закладу освіти.

Тема 2.9. Психологічні інструменти та практики збереження психічного здоров'я педагогів в умовах сучасних викликів

Сучасні підходи до розуміння сутності психічного здоров'я, чинників психологічної стійкості особистості, проявів стресу та професійного вигорання педагогів. Практичні психологічні інструменти і технікам саморегуляції, стресостійкості та резильєнтності педагогічних працівників. Ефективні практики психосоціальної підтримки, організації професійної взаємодії та взаємопідтримки в педагогічних колективах. Розвиток професійної компетентності керівників і консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників щодо

створення умов для підтримки психологічного благополуччя педагогів, профілактики професійного вигорання та збереження їхньої працездатності в умовах суспільних трансформацій, воєнних викликів і реформування освіти. Роль ЦПРПП у забезпеченні психологічно безпечного професійного середовища та підтримці безперервного професійного розвитку педагогів.

МОДУЛЬ 3. КОНСУЛЬТАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ФАХІВЦІВ ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Тема 3.1. Консультування керівних та педагогічних кадрів з питань державного нагляду (контролю) у галузі освіти та підготовки закладу освіти до інституційного аудиту

Забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності як ключовий аспект державної політики у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти в Україні. Нормативно-правові документи з питань створення й розбудови системи забезпечення якості освіти та державного нагляду (контролю) у закладах освіти. Складові системи забезпечення якості освіти: система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти); система зовнішнього забезпечення якості освіти; система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти. Правові та організаційні засади, основні принципи й порядок здійснення державного нагляду (контролю) у закладі загальної середньої освіти, повноваження Державної служби якості освіти України та її територіальних органів, їх посадових осіб. Права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю). Форми заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Інституційний аудит у закладі освіти.

Тема 3.2. Консультування педагогічних працівників щодо планування індивідуальної траєкторії їхнього професійного розвитку

Сутність індивідуальної траєкторії професійного розвитку. Завдання фахівців центрів щодо планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагога. Переваги використання індивідуальної траєкторії для професійного розвитку. Принципи та інструменти розроблення індивідуальної траєкторії професійного розвитку. Етапи створення індивідуальної траєкторії професійного розвитку. Проектування індивідуальної траєкторії професійного розвитку. Самооцінювання професійної діяльності педагогічного працівника. Допомога консультантів у проведенні педагогом самооцінювання, вивчення фахівцями центру результатів анкетування і портфоліо педагогічних працівників для кращого розуміння їх потреб. Діагностичний інструментарій для визначення точок професійного зростання педагога.

Тема 3.3. Консультування з питань розбудови ВСЗЯО в ЗО, самооцінювання освітніх та управлінських процесів. Методи збору інформації, дослідницькі інструменти та порядок проведення самооцінювання

Внутрішня система забезпечення якості освіти та її складові. Розроблення та затвердження положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти, забезпечення її функціонування. Самооцінювання діяльності закладу загальної середньої освіти. Методи збору інформації та інструменти для вивчення освітніх і управлінських процесів у закладі освіти. Методи коригування управлінської й освітньої діяльності. Процедури оцінювання ефективності управлінської діяльності. Прийняття управлінського рішення на основі результатів самоаналізу, рефлексії, контролю й оцінювання ефективності управлінської діяльності.

Тема 3.4. Консультування з питань застосування соціологічних процедур як складової формування ефективної ВСЗЯО в ЗО

Соціологія як галузь знань про закономірності розвитку соціуму. Соціологічні методи дослідження. Роль та місце соціологічних процедур у процесі побудови та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в сучасній школі. Нормативно-правові вимоги та державні стандарти, щодо проведення в ЗЗСО соціологічних процедур. Алгоритм організації соціологічних досліджень у ЗЗСО. Якісний аналіз соціологічних маркерів.

Тема 3.5. Консультування з питань організації внутрішнього моніторингу якості освіти як складової ВСЗЯО в ЗО

Моніторинг якості освіти. Види моніторингу. Головні завдання внутрішнього моніторингу якості освіти. Нормативні вимоги до порядку та процедури проведення внутрішнього моніторингу якості освіти. Етапи проведення внутрішнього моніторингу якості освіти. Організаційні заходи щодо проведення внутрішнього моніторингу якості освіти для відстеження і коригування результатів освітньої діяльності. Складання документації моніторингових досліджень у закладі освіти.

Тема 3.6. Інформаційно-цифрові компетентності

Тема 3.6.1. Методика створення та використання цифрових освітніх ресурсів для організації консультативної роботи в ЦПРПП.

Цифрові освітні ресурси як інструмент інформаційно-методичного супроводу та консультативної діяльності фахівців ЦПРПП. Принципи проектування цифрового контенту для підтримки професійного розвитку педагогічних працівників. Використання цифрових платформ, хмарних сервісів, інтерактивних ресурсів і технологій штучного інтелекту для організації індивідуальних та групових консультацій, супроводу професійних спільнот і створення персоналізованих рекомендацій. Розроблення цифрових кейсів, навігаторів, методичних матеріалів, баз

електронних ресурсів для підтримки педагогів. Критерії якості, доступності та ефективності цифрових освітніх ресурсів у консультативній діяльності ЦПРПП.

Тема 3.6.2. ШІ-компетентність керівника/консультанта ЦПРПП як невід’ємна складова цифрової компетентності

Сутність ШІ-компетентності як складової цифрової компетентності керівника та консультанта ЦПРПП. Нормативні, етичні та безпекові аспекти використання технологій штучного інтелекту в професійній діяльності. Можливості застосування генеративного штучного інтелекту для інформаційно-аналітичної роботи, підготовки консультаційних матеріалів, створення цифрових освітніх ресурсів, планування заходів професійного розвитку педагогічних працівників та організації професійної взаємодії. Практики ефективної взаємодії з ШІ-сервісами, формулювання запитів (промптів), критичного оцінювання результатів генерації та перевірки достовірності інформації. Ризики використання штучного інтелекту, питання академічної доброчесності, захисту персональних даних і відповідального використання цифрових технологій у діяльності ЦПРПП.

Тема 3.6.3. Цифрове інформаційно-освітнє середовище для професійного розвитку педагога

Можливості цифрового інформаційно-освітнього середовища для забезпечення безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Використання цифрових ресурсів ХОППО та інших відкритих освітніх платформ для інформаційно-методичного супроводу професійної діяльності педагогів. Використання вебресурсу «Цифрова лабораторія ППД ХОППО» як інструменту педагогічного бенчмаркінгу, пошуку й адаптації кращих освітніх практик, ознайомлення з інноваційними педагогічними напрацюваннями та поширення власного професійного досвіду. Залучення педагогічних працівників до участі в професійних конкурсах, виставках та інших формах інформальної освіти як складової індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Вправа «Стратегічне перехрестя (SWOT)». На основі попередньо проведеного SWOT-аналізу слухачі заповнюють інтерактивну матрицю, де на перетині сильних сторін і можливостей формулюють 3–5 проектних ідей для розвитку центру.
2. Вправа «Мій домінуючий стиль прийняття рішень». Слухачі визначають свій домінуючий стиль прийняття управлінських рішень (директивний, аналітичний, концептуальний, поведінковий), використовуючи пропоновану методику Алана Роуе.
3. Вправа «ШІ-асистент директора». Підготувати цикл управлінських рішень із використанням інструментів штучного інтелекту. Здійснити критичний

аналіз отриманих результатів та визначити можливості застосування ІІІ у власній управлінській практиці.

4. Вправа «Готовність до змін». Слухачі проводять діагностику готовності колективу до впровадження змін за одним із напрямів діяльності, визначають можливі ризики та чинники опору. На основі результатів аналізу розробляють дорожню карту управління змінами із зазначенням етапів реалізації, необхідних ресурсів і механізмів підтримки педагогічного колективу.

5. Вправа «Цифрова експертиза рішення» Слухачі розробляють цифровий ресурс для підтримки педагогічної діяльності. Проводять оцінювання ефективності створеного ресурсу за визначеними критеріями та формулюють пропозиції щодо його вдосконалення.

6. Практичні кроки організації та впровадження інклюзивного навчання дітей з ООП.

7. Обговорення компонентів інклюзивної компетентності педагогічного працівника ЗЗСО профілю європейського зразка.

8. Вправа «Спільне та відмінне» в категоріях: «особа з особливими потребами» та «особа з особливими освітніми потребами».

9. Кейс «Шість напрямів безбар'єрності». Викладач запрошує слухачів до зворотного зв'язку розібратись у сутностях кожного напрямку безбар'єрності та навести приклади реалізації напрямів в Україні, робить узагальнення почутого.

10. Кейс «Мандрівка Довідником безбар'єрності». Розглядаємо кожен розділ з наведеними прикладами безбар'єрної мови, заміни термінології, ефемізмами та маскувальними словами.

11. Аналіз стану безпечності освітнього середовища закладу освіти. Провести самооцінювання безпечності освітнього простору закладу з таких напрямів (за вибором слухача): фізична безпека; психологічна безпека; цифрова безпека; інклюзивність освітнього середовища; готовність до надзвичайних ситуацій. За результатами самооцінювання підготувати аналітичну довідку з визначенням сильних сторін, ризиків та шляхів удосконалення.

17. Аудит цифрової безпеки закладу освіти. Здійснити оцінювання стану кібербезпеки закладу за такими напрямами (за вибором слухача): захист облікових записів працівників; використання складних паролів і двофакторної автентифікації; безпечне зберігання персональних даних; захист комп'ютерної техніки та локальної мережі; організація резервного копіювання інформації. За результатами підготувати перелік ризиків та пропозиції щодо підвищення рівня кіберзахисту.

18. Діагностичний тест на виявлення рівня емоційного інтелекту (EQ) Н. Холла. Тестування та аналіз отриманих результатів.

21. Розробка програми моніторингу якості освіти за темою «Психологічний клімат в ЗЗСО».

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про академічну доброчесність : Закон України від 18.12.2025 р. № 4742-IX . URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

2. Про внесення змін у додатки до наказу Державної служби якості освіти України від 29.03.2021 №01-11/25 «Про забезпечення проведення інституційних аудитів закладів загальної середньої освіти» : наказ Державної служби якості освіти № 01-11/58.

3. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>

4. Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.04.2026 р. № 641.

5. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти: постанова КМУ від 15 вересня 2021р. № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>

6. Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54.

7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

8. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>

9. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

10. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2024р. № 527-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text>

Основна література

1. Білошицький С., Мітягіна С. Фокус-групові дослідження в ЗЗСО як складова ВСЗЯО та моніторингові якості освіти: актуальність, переваги, рекомендації. Хмельницький: ХОППО ім. А. Назаренка. 2026. 57 с.

2. Бобровський М. В. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти / Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О., Ліннік О. О. - 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с. URL: <http://surl.li/adbkh>

3. Гуменюк В. В. Аналіз стійкості та конкурентоспроможності закладу освіти

в умовах невизначеності. *Адаптивні процеси в освіті* : збірник матеріалів 5-го Міжн. наукового форуму /за заг. ред. Г.В. Єльнікової. Київ: Юстон, 2026, 282 с. Adaptive Processes in Education: collection of materials (abstracts) of the 5-th International Scientific Forum / for general edr. H. Yelnykova. Kyiv: Yuston, 2026, 282 p. С. 97 - 99.

4. Гуменюк В.В., Бенедда Т.І. Кадрова політика закладу освіти в умовах автономії : навч.-метод.посіб. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2021.256с.

5. Гуменюк В.В., Зазуліна Л.В., Блажівська В.М. Правові аспекти освітньої діяльності в умовах законодавчих змін : навч. посіб. Хмельницький : ХОППО, 2023. 244 с. URL: <https://hoippro.km.ua/?p=9849>

6. Інклюзивне навчання в закладах ЗЗСО: навч.-метод. посібник для тренерів / [Н. Софій, Ю.Найда, В. Маланчій, О. Семко та ін.]. Київ: 2018. 150 с.

7. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти : [метод. рек.] / Міністерство освіти і науки України. 2024.URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchod.o.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf>

8. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021. 273 с.

9. Правила організації діловодства у закладах освіти відповідно до нових вимог: метод. посібник. За заг. ред. В. М. Блажівської. Хмельницький: ХОППО, 2023. 108 с. URL: <https://hoippro.km.ua/?p=9455>

10. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій ШІ в закладах вищої освіти : [метод. рек.] / Міністерство освіти і науки України. 2025.

URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf>

11. Розроблення документаційного забезпечення моніторингу якості освіти в закладі ЗСО / Розробники С. Мітягіна, А. Теслик. Хмельницький. 2022. 32 с.

12. Самооцінювання освітніх і управлінських процесів у закладі загальної середньої освіти: нормативно-правова база та методичні рекомендації / уклад. та розр. Білошицький С., Мітягіна С. Хмельницький: ХОППО ім. А. Назаренка. 2025. 32 с.

13. Соціологічні дослідження в шкільному колективі: функції, методи, організація проведення та інтерпретація результатів: Методичний посібник для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів / Уклад. С.В. Білошицький, С.С. Мітягіна. Хмельницький. 2016. 93 с.

14. Соціологічна служба в закладі ЗСО як елемент ВСЗЯО: педагогіко-управлінський потенціал, технології діяльності, порядок організації // Авт.-уклад. Білошицький С.В., Мітягіна С.С. Хмельницький: ХОППО ім. А. Назаренка. 2023. 72 с.

15. Управління закладом освіти в умовах розбудови Нової української школи і нових суспільних викликів: досвід та перспективи: зб. м-лів II Всеукр. наук.-практ. конф. /за ред. В. В. Гуменюк, С.В.Білошицького. Хмельницький : ХОІППО, 2025. 288 с. URL: <https://hoippo.km.ua/?p=14396>

Додаткова література

1. Бирко Н. М. Безбар'єрність – нова суспільна норма в Україні. *Інклюзія в Україні в умовах війни: виклики та перспективи*: тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 15 трав. 2025р.). Хмельницький: ХІСТ Університету «Україна», 2025. С. 29-32.

2. Бирко Н. М. Розвиток інклюзивної компетентності педагогічного працівника та керівника сучасного закладу освіти. *Індивідуальна освітня траєкторія формування професійної компетентності керівника закладу освіти в умовах змін та технології її впровадження: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (Луцьк, 27 травня 2024 р.)* / упоряд. Стащенко М. О., [Ел. збірник]. Луцьк: ВІППО, 2024. С. 78-83.

3. Бирко Н. М. Створення інклюзивного освітнього середовища в ЗЗСО. *Шкільна освіта Хмельниччини: психолого-педагогічний супровід модернізаційних процесів*: збірник наук. Праць. Хмельницький : ХОІППО, 2022. С. 39-45.

4. Біла книга з регулювання ШІ в Україні : [інформ. вид.] / Міністерство цифрової трансформації України. 2024. URL:

<https://storage.thedigital.gov.ua/files/a/ba/d5da75c2613e331bb89258f950adcbae.pdf>

5. Гуменюк В. В. Мікс-аналітика в діяльності керівника сучасного закладу освіти. *Розвиток системи управління організацією: Європейська практика та досвід України*: Мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. участю (14 травня 2026 р., м. Харків) / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; за заг. ред. академ. Ю. Бойчука, наук. ред. проф. О. Мармаза [Ел. вид.]. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2026. С. 118 - 123.

6. Гуменюк В.В., Наумчук І.А. Професійний стандарт та skills керівника ЗЗСО: вимога й орієнтир проектування індивідуальної траєкторії професійного розвитку. *Сучасні виклики реалізації концепції «Нова українська школа»: інноваційні освітні практики закладів загальної середньої освіти*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Рівне, 13 грудня 2024). Рівне : РОІППО, 2024. С. 18 - 21. URL :

<https://drive.google.com/file/d/1z7WeRgnbPHYWHhN7CpPluMUVKOkYARpu/view>

7. Гуменюк В.В. Освітньо-змістові аспекти формування індивідуальної освітньої траєкторії професійної компетентності керівника закладу загальної середньої освіти. *Індивідуальна освітня траєкторія формування професійної компетентності керівника закладу освіти в умовах змін та технології її впровадження* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (Луцьк, 27 травня 2024 р.) / упоряд. Стащенко М. О., [Ел. збірник]. Луцьк: ВІППО, 2024. 176 с.

(С. 92 -95). https://drive.google.com/file/d/1khSlmMG0Z9Av-8-mOd9_zgoTPJ8IofEr/view

8. Гуменюк В. В. Стратегічний розвиток закладу загальної середньої освіти в умовах невизначеності. *Нові горизонти освіти: досвід, реалії та перспективи* : м-ли І Всеукр. педагогічних читань за міжн. участі пам'яті професорки Є. Коваленко. 12 березня 2025 року. м. Ніжин /за ред. Ю. Г. Новгородської, О. В. Самойленко. Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2025. С. 143 - 146. URL :

<http://www.ndu.edu.ua/storage/2025/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

9. Денисенко О. Накази з кадрових питань: оформляємо без помилок. *Практика управління закладом освіти*. 2022. № 1. URL: <https://m.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forceDeviceType=1>

10. Довідник безбар'єрності. URL: <https://bf.in.ua>

11. Любченко Н. В. Технологічний аспект розроблення стратегії розвитку закладу загальної середньої освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 6 (195). С. 26-32. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-6\(195\)-26-32](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-6(195)-26-32)

12. Мамиченко С.А. Soft skills сучасного фахівця : навчально-методичний посібник. Київ : Академперіодика, 2024. URL:

https://akademperiodyka.org.ua/uk/books/educational_publications/soft-skills-of-a-modern-specialist/

13. Професійна компетентність керівника сучасного закладу освіти: код епохи /М-али Всеукр. наук.-практ. конф. : за заг. ред. В. В. Гуменюк. Хмельницький : ОППО, 2020. 366 с. URL :

https://drive.google.com/file/d/1SgCL8MqUHFu70HsNnrzjYpt_eOAvJaTM/view

14. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL : <https://cutt.ly/yrHPvty>